

I. Charakterystyka zagrożeń gminy Sośnicowice.

Ocenę zagrożenia gminy uzyskano poprzez wieloletnią analizę zjawisk będących efektem oddziaływania różnorodnych czynników pośrednio lub bezpośrednio wpływających na działania administracji publicznej w gminie.

Niektóre obszary gminy narażone są na występowanie specyficznych zagrożeń naturalnych i technicznych, wywołanych celową lub niezamierzoną działalnością ludzką lub przez siły przyrody.

Poważnym zagrożeniem dla gminy są duże kompleksy leśne, narażone zwłaszcza w okresach suszy na celowe podpalenia.

Przez teren gminy prowadzą drogi krajowe i wojewódzkie, po których przewożone są transportem samochodowym duże ilości toksycznych środków przemysłowych, paliw, gazów technicznych i innych materiałów niebezpiecznych.

Największym zagrożeniem na terenie gminy jest zagrożenie powodziowe występujące w sołectwach Tworóg Mały i Trachy Gierałtowice, ze strony rzeki Bierawka. Natomiast w każdym sołectwie występuje zagrożenie powodziowe w wyniku ulewnych deszczy – wylewają nieregulowane i nieczyszczone potoki i ciekły (przepływające) przez poszczególne miejscowości.

Niezależnie od charakteru przyczyn powodujących określoną kategorię zagrożenia, wpływającego zarówno na bezpieczeństwo ludności oraz innych jednostek organizacyjnych, realizujących swoje zadania w poszczególnych stanach zagrożenia bezpieczeństwa państwa, na terenie gminy największymi zagrożeniami w są:

1. powódzie,
2. zagrożenia pożarowe dużych kompleksów leśnych,
3. wichury i huragany,
4. uwolnienie się toksycznych środków przemysłowych przewożonych transportem samochodowym w wyniku kolizji lub katastrofy drogowej,
5. katastrofy budowlane,
6. awarie techniczne i chemiczne.

II. Telefony alarmowe oraz zasady ich wykorzystania.

Europejski Numer Alarmowy 112

Numer ten jest jednolitym numerem alarmowym obowiązującym we wszystkich krajach Unii Europejskiej. Służy do powiadamiania w sytuacjach zagrożenia zdrowia, życia lub mienia. Można z niego korzystać zarówno z telefonów komórkowych jak i

stacjonarnych, a usługa ta jest bezpłatna. Ze względu na specyfikę i komfort obywateli zachowane zostały numery 997, 998 oraz 999

1. Kiedy dzwonić na 112?

Europejski Numer Alarmowy 112 służy do zgłaszania sytuacji związanych z bezpośrednim zagrożeniem życia, zdrowia lub mienia, do których zaliczyć można m.in.:

1. pożary,
2. wypadki drogowe,
3. przypadki użycia przemocy,
4. poważne uszkodzenie ciała,
5. kradzieże,
6. włamania,
7. inne nagłe sytuacje zagrażające zdrowiu lub życiu.

2. Niezbędne informacje do zgłoszenia zdarzenia, czyli co należy zrobić po wybraniu numeru 112?

- Jeżeli to możliwe - połączenie z operatorem numeru alarmowego 112 powinno być wykonane przez osobę znajdującą się bezpośrednio w miejscu wystąpienia zdarzenia i powinno zapewniać możliwość spokojnego przeprowadzenia rozmowy.
- Należy czekać na zgłoszenie się operatora i nie rozłączać się do czasu, gdy połączenie nie zostanie podjęte (połączenie jest bezpłatne, więc dzwoniący nie ponosi żadnych kosztów).
- Należy podać swoje imię i nazwisko oraz krótko opisać zdarzenie lub sytuację, której było się świadkiem - na bazie tych informacji operator zdecyduje jakie służby rozdysponować do zdarzenia.
- Należy koniecznie podać miejsce przebywania lub adres, pod którym miało miejsce zdarzenie.
- Należy odpowiadać na zadawane przez operatora pytania .
- Nie wolno rozłączać się do czasu wyraźnego polecenia operatora.
- Nie wolno blokować numeru telefonu z którego wykonano zgłoszenie, na wypadek gdyby operator próbował skontaktować się ponownie ze zgłaszającym.
- Jeśli sytuacja nagle się zmieni (pogorszy), należy niezwłocznie poinformować o tym operatora numeru 112.

Pamiętaj!!!

Dzwoniąc na Europejski Numer Alarmowy 112 bez potrzeby, blokujesz linię

alarmową osobie, która właśnie w tej chwili może potrzebować natychmiastowej pomocy, a nie może połączyć się z operatorem w Centrum Powiadamiania Ratunkowego

WYKAZ TELEFONÓW ALARMOWYCH i informacyjnych

Jednolity Europejski Numer Alarmowy	112	
Pogotowie Ratunkowe	999	
Straż Pożarna	998	
Policja	997	
Straż Miejska	986	(tam, gdzie jest powołana)
Centrum Antyterrorystyczne ABW	996	Zgłaszanie zdarzeń związanych z zagrożeniem terrorystycznym.
Pogotowie energetyczne	991	
Pogotowie ciepłownicze	993	
Pogotowie wodociągowo-kanalizacyjne	994	
Służba Dyżurna Centrum Ratownictwa Gliwice	32231 9876	
Centrum Zarządzania Kryzysowego Wojewody Śląskiego	322565601 3225521 95 322077101	
SMS interwencyjny dla osób głuchoniemych	723986112	
Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego	323326637	
Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna	323380500 666227205	
Powiatowy Inspektorat Weterynarii	32231 2350 32231 5095	Tel. alarmowy na wypadek wystąpienia chorób zakaźnych zwierząt: 607 855 277
Szpital w Knurowie Sp. z O.O.	32331 9202 32331 9280	
Szpital w Pyskowicach Sp. Z O.O.	322332424	
Szpital Chorób Płuc w Pilchowicach	322356527 32331 9920	
Szpital Psychiatryczny w Toszku	322334112	
Telefon bezpieczeństwa dla zagranicznych turystów - TOUR1ST EMERGENCY LINE	080020030 + 48 608 599 999	
Informacja o numerach telefonów	118-913	

Po wykręceniu numeru alarmowego zgłoszeniu się dyspozytora spokojnie wyraźnie powiedz:

1. **Co się stało?**
2. **Czy są poszkodowani - jeśli tak powiedz jaki jest ich stan (czy są przytomni, czy oddychają) .**
3. **Miejsce zdarzenia (adres, nazwa obiektu, charakterystyczne cechy miejsca).**
4. **Swoje imię i nazwisko, numer telefonu, z którego jest podawana informacja o zdarzeniu.**

Pamiętaj! Dyspozytor zawsze odkłada słuchawkę jako pierwszy!

III. Ogólne zasady postępowania w czasie zagrożeń:

1. Postępowanie przed wystąpieniem zagrożenia:
 - 1) przygotuj dom/mieszkanie na zagrożenia charakterystyczne dla obszaru, w którym mieszkasz;
 - 2) ubezpiecz swoje mienie (m.in. dom/mieszkanie, samochód) od skutków zagrożeń;
 - 3) przygotuj latarki wraz z zapasem baterii oraz świece z zapalnikami;
 - 4) omów z pozostałymi domownikami zasady postępowania w przypadku wystąpienia poszczególnych zagrożeń.
2. Postępowanie w czasie zagrożenia:
 - 1) jeśli jesteś świadkiem nietypowej sytuacji mogącej być źródłem zagrożenia, powiadom o tym fakcie osoby znajdujące się w pobliżu oraz odpowiednie służby;
 - 2) postępuj zgodnie z zasadami opisanymi w niniejszym *Poradniku* oraz innych tego typu opracowaniach/ulotkach.
3. Postępowanie po ustąpieniu zagrożenia:
 - 1) zorientuj się, czy ktoś z twojego otoczenia nie potrzebuje pomocy - pamiętaj o swoich sąsiadach, zwłaszcza o małych dzieciach, osobach starszych i niepełnosprawnych;
 - 2) w razie potrzeby udziel pomocy poszkodowanym - patrz: „Zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej”;
 - 3) jeżeli byłeś ubezpieczony od skutków zaistniałego zagrożenia, wykonaj zdjęcia zniszczeń mienia oraz powiadom ubezpieczyciela.
4. Zestaw, który w sytuacji zagrożenia może poprawić bezpieczeństwo i podnieść komfort twojej rodziny:
 - 1) woda - około 4 litry na osobę dziennie,
 - 2) urządzenie bądź tabletki do uzdatniania wody (dostępne w sklepach turystycznych),
 - 3) koc termiczny (folia NRC) dla każdego członka rodziny - ogranicza wychłodzenie organizmu,
 - 4) apteczka i poradnik pierwszej pomocy,
 - 5) kuchenka gazowa wraz z zapasem gazu - w sklepach turystycznych można kupić niewielkich rozmiarów kuchenki i kartusze z gazem,
 - 6) trwała żywność - konserwy mięsne, płatki śniadaniowe, zupy w proszku, kasza, żywność liofilizowana,
 - 7) scyzoryk wielofunkcyjny (otwieracz do puszek, nóż, itp.),
 - 8) żel dezynfekujący do rąk,
 - 9) koc lub śpiwór - po jednym na osobę,
 - 10) przenośne radio wraz z bateriami zapasowymi,
 - 11) latarka wraz z bateriami zapasowymi lub latarka na dynamo, świece z zapalnikami,
 - 12) podstawowe lekarstwa,
 - 13) zapasowe klucze do domu i samochodu,
 - 14) peleryna przeciwdeszczowa - po jednej na osobę,
 - 15) duże torby plastikowe na śmieci,
 - 16) środki czystości i higieny (tj. mydło, pasta i szczoteczka do zębów, szampon, damskie środki higieniczne, papier toaletowy, jeśli masz małe dzieci - pieluchy jednorazowe,
 - 17) rękawice gumowe,
 - 18) worek lub pojemnik wodoodporny, do którego będziesz mógł schować pieniądze oraz najważniejsze dokumenty (dowód tożsamości, akty

urodzenia, papiery wartościowe, dokumentacja medyczna, dokumenty dotyczące domu i posiadanych gruntów, polisy ubezpieczeniowe, itp.).

IV. Podstawowe zasady zachowania się przypadku różnych zagrożeń.

1. PODTOPIENIA I POWODZIE.

Powódź – zgodnie z ustawą Prawo wodne to wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach lub na morzu, podczas którego woda po przekroczeniu stanu brzegowego zalewa doliny rzeczne albo tereny depresyjne i powoduje zagrożenie dla ludności lub mienia.

Rodzaje powodzi:

- a) opadowe – spowodowane dużą ilością opadów,
- b) roztopowe – występujące w okresach zimowych, spowodowane są ociepleniem przy równoczesnym wystąpieniem opadów deszczu,
- c) zatorowe – występują w wyniku zablokowania koryta rzeki śryżem lub lodem,
- d) sztormowe – powstają podczas silnych wiatrów wiejących znad morza w kierunku lądu.

Zasady postępowania:

Zanim wystąpi powódź należy:

1. Dowiedzieć się w swoim urzędzie gminy (miasta):
 - czy nie mieszkamy na terenie zalewowym,
 - przy jakim poziomie wody ogłaszany jest stan ostrzegawczy i stan alarmowy,
 - jakie są sposoby alarmowania (syreny, dzwony, komunikaty radiowe),
 - czy w razie wystąpienia powodzi planowana jest ewakuacja i kto ją będzie przeprowadzał,
 - kiedy, kogo i co obejmie planowana ewakuacja,
 - gdzie przewiduje się miejsca przyjęć ludzi i mienia.
2. Zaopatrzyć się w przydatny sprzęt: latarki, radiodbiornik bateryjny z zapasowymi bateriami i inne źródła światła (świece, lampy naftowe, zapalniczki).
3. Znać adresy i numery telefonów osób kontaktowych bądź mieć je zapisane i trzymać w znanym dla wszystkim miejscu.
4. Wiedzieć jak zabezpiecza się mieszkanie, dom, obejście przed powodzią i grabieżą.

Podczas zagrożenia powodziowego należy:

1. Włączyć radio bateryjne na częstotliwości radia regionalnego w celu uzyskania komunikatu o zagrożeniu i sposobach postępowania.
2. Bezwzględnie postępować zgodnie z treścią podawanych komunikatów.
3. W przypadku bezpośredniego zagrożenia natychmiast przemieszczać się na wyżej położone tereny (miejsca).
4. Po ogłoszeniu ewakuacji należy być do niej odpowiednio przygotowanym.
5. Zabezpieczyć swoje mieszkanie, dom, tj. przenieś wartościowe wyposażenie domowe na wyższe piętra domu.
6. Odłączyć urządzenia elektryczne.
7. Wyłączyć sieć gazową i wodociągową.

8. Nie używać w gospodarstwie domowym wód gruntowych, gdyż mogą być zatrute (skażone).
9. Nie przemieszczać się po obszarach zalanych, a jeżeli jest taka konieczność, użyć tyczki do badania gruntu przed sobą, a do przejścia wybierać miejsca bez silnego nurtu.
10. Należy pamiętać, że zachowanie trzeźwości umysłu bez wywoływania paniki to połowa sukcesu.

Po powodzi należy:

1. Nie używać wód powodziowych do picia!
2. Jak najdłużej pozostać poza zasięgiem wód powodziowych.
3. Być ostrożnym podczas wejścia na tereny dotknięte powodzią.
4. Mieć włączony odbiornik radiowy w celu uzyskania informacji lokalnych dotyczących udzielanej pomocy.
5. Zachować zasady higieny – często myć ręce mydłem w czystej wodzie.
6. Wyrzucić żywność, która miała kontakt z wodami powodziowymi.
7. Poinformować odpowiednie służby o zerwanych liniach energetycznych, nieszczelności rurociągu gazowego lub o innych zagrożeniach występujących na zalanym terenie.
8. Zdezynfekować mieszkanie i wszystkie sprzęty, przydatne do dalszego użytkowania.

2. WICHURY I SILNE WIATRY

Zanim wystąpi wichura należy:

1. Wiedzieć, jak postępować w czasie huraganu.
2. Wiedzieć jak wyłączać gaz, elektryczność i wodę.
3. Opracować plan komunikowania się w czasie zagrożenia na okoliczność, gdy członkowie rodziny są rozdzieleni.
4. Wiedzieć jak wezwać służby ratownicze: policję lub straż pożarną, Dyżurnego Miasta.
5. Wiedzieć, które radio jest nastrojone na odbiór informacji o stanie zagrożenia.

Podczas wystąpienia wichury należy:

1. Mieć włączone radio bateryjne na częstotliwości radia regionalnego albo rozgłośni lokalnej, w celu uzyskania komunikatu o zagrożeniu i sposobach postępowania.
2. Zabezpieczyć swoje mieszkanie lub dom poprzez:
 - zamknięcie okien,
 - zabezpieczenie lamp i innych urządzeń, które mogą ulec zniszczeniu,
 - usunięcie z parapetów i balkonów przedmiotów, które mogą zagrażać,
 - uprzątnięcie z obejścia przedmiotów, które mogłyby narobić szkód porwane przez wiatr,
3. Zabezpieczyć się w latarki elektryczne, baterie do nich, świece, itp.
4. Sprawdzić stan apteczki pierwszej pomocy i zaopatrzyć się w niezbędne materiały i leki.
5. Przygotować rzeczy, które mogą być potrzebne w czasie ewakuacji.
6. Schować się w środkowych i najniższych partiach budynku z dala od oszklonych okien, dachów i drzwi.
7. Pozostać w miejscu, aż huragan nie przejdzie.
8. Nie zatrzymywać się pod trakcjami elektrycznymi, planszami reklamowymi, drzewami itp.

Po ogłoszeniu ewakuacji należy:

1. Wyruszyć tak szybko, jak to tylko możliwe,
2. Zawiadomić kogoś poza zasięgiem wichury, dokąd się ewakuuje,
3. Zabrać przygotowany wcześniej podręczny bagaż oraz ciepłą odzież.

Po ustąpieniu wichury należy:

1. Udzielić pierwszej pomocy rannym i poszkodowanym osobom.
2. Unikać leżących lub zwisających przewodów elektrycznych.
3. Ostrożnie wchodzić do swego domu.
4. Należy poinformować o wszystkich zdarzeniach mających istotne znaczenie dla bezpieczeństwa ludzi specjalistyczne służby ratunkowe: Państwową Straż Pożarną, Policję, pogotowie energetyczne, gazowe, inne.

3. ŚNIEŻYCE, ZAMIECIE, ZAWIEJE

Postępowanie podczas wystąpienia śnieżyc:

1. W czasie opadów w miarę możliwości należy pozostać w domu.
2. Jeżeli trzeba wyjść na zewnątrz, należy ubrać się w ciepłą odzież wielowarstwową i powiadomić kogokolwiek o docelowym miejscu podróży oraz przewidywanym czasie dotarcia na miejsce przeznaczenia.
3. Należy zachować ostrożność poruszając się po zaśnieżonym i oblodzonym terenie, zwrócić uwagę na zwisające sople, zwały śniegu na dachach budynków itp.
4. W przypadku dłuższego przebywania na zewnątrz podczas śnieżycy należy:
 - zwrócić uwagę na oznaki odmrożeń lub wychłodzenia organizmu,
 - wykonywać lekkie ćwiczenia dla utrzymania krążenia krwi,
 - unikać zbędnego lub nadmiernego wysiłku.

4. WYŁADOWANIA ATMOSFERYCZNE

Jednym z najbardziej gwałtownych zjawisk pogodowych jakie występują na terenie Polski jest burza. Wyładowania atmosferyczne stanowią duże zagrożenie dla życia. Wyróżnia się ich dwa rodzaje: chmurowe oraz chmura-ziemia, z których największe zagrożenie powoduje to drugie. Trwa niespełna sekundę, ale potrafi wywołać bardzo rozległe zniszczenia. Wyładowania atmosferyczne mogą powodować przeróżne straty, począwszy od zniszczeń w przyrodzie, zabudowie mieszkalnej, obiektów przemysłowych, a skończywszy na ofiarach w ludziach i zwierzętach.

Ze względu na niszczycielską siłę burzy i trudne jej prognozowanie niezmiernie ciężko jest jej przeciwdziałać. Jednak podstawową metodą chroniącą przed bezpośrednim trafieniem wyładowania elektrycznego jest umieszczenie nad obiektami chronionymi instalacji odgromowej, tj. piorunochronu. Te urządzenia poprawnie zainstalowane znacznie zmniejsza prawdopodobieństwo przeniknięcia wyładowania obiektu.

Podczas wystąpienia burzy należy:

1. Zamknąć okna, usunąć z parapetów i balkonów przedmioty, które mogą zagrażać.
2. Pozostać w domu i przebywać w nim z dala od okien i drzwi.
3. Mieć pod ręką latarki i baterie bądź świece i zapalki.

W przypadku przebywania z dala od domu należy znaleźć bezpieczne schronienie i pozostać tam do czasu jego zakończenia.

5. EPIDEMIE

Epidemia to wystąpienie na danym obszarze zakażeń lub zachorowań na chorobę zakaźną w liczbie wyraźnie większej niż we wcześniejszym okresie albo wystąpienie zakażeń lub chorób zakaźnych dotychczas niewystępujących.

Pandemia to epidemia choroby zakaźnej występującej w różnych krajach, na różnych kontynentach w tym samym czasie.

W celu uniknięcia skutków zagrożeń epidemiologicznych wynikających z różnych przyczyn należy:

1. Przestrzegać podstawowych zasad higieny.
2. Nie spożywać żywności z niepewnych źródeł.
3. Unikać kontaktu z chorymi na choroby zakaźne.
4. W razie wątpliwości zgłosić się do lekarza.
5. Przestrzegać terminów szczepień ochronnych.
6. Ograniczyć kontakty bezpośrednie ze zwierzętami.
7. Przestrzegać zaleceń zawartych w ogłoszeniach i komunikatach (np. ostrzeżenia o wściekłości).

Aby zmniejszyć ryzyko zagrożenia epidemią:

1. Nie należy spożywać, przetwarzać, ani uzdatniać żywności przechowywanej w niewłaściwej temperaturze (wyłączone urządzenia chłodnicze).
2. Kupując żywność należy zwrócić szczególną uwagę na wygląd i stan opakowań (zacieki i ślady korozji), czytelność etykiet oraz termin przydatności do spożycia.
3. Nie spożywać warzyw i owoców, które podczas powodzi znalazły się pod wodą.
4. Zamoczoną żywność należy zgromadzić w wydzielonym miejscu
5. Wszelkie spostrzeżenia związane ze stanem sanitarnym obiektów i dystrybucją żywności należy zgłaszać do terenowych stacji sanitarno - epidemiologicznych.
6. Należy wypompować wodę ze źródeł wody, które zostały zatopione lub podtopione.
7. Oczyszczyć najbliższe otoczenie z wszelkich nieczystości.

6. UPAŁY I SUSZE

Susza to długotrwały niedobór opadów atmosferycznych w stosunku do średnich sum opadów w danym okresie. Główną przyczyną suszy są anomalie klimatyczne. Susze występują prawie na całej Ziemi.

W Polsce powyższe zjawisko występuje raczej sporadycznie, ale gdy już jest niesie za sobą równie ciężkie zniszczenia jak w przypadku powodzi.

Podczas wystąpienia zjawiska suszy należy przede wszystkim zmniejszyć zużycie wody.

7. POŻARY

Pożar to samorzutne, niekontrolowane rozprzestrzenianie się ognia, zawsze powodujące straty.

Pożary występują zarówno w aglomeracjach miejskich jak i obszarach leśnych. Zagrożeniu pożarowemu w lasach sprzyjają takie czynniki jak: wiatr, duże nasłonecznienie, wysoka temperatura, niska wilgotność. Natomiast na zagrożenie

pożarem w obszarach zamieszkałych wpływa duża ilość urządzeń elektrycznych oraz łatwopalność zabudowy.

Zagrożenie pożarowe na terenach zurbanizowanych dotyczy przede wszystkim:

- budynków mieszkalnych,
- obiektów użyteczności publicznej,
- zakładów produkcyjnych,
- stacji paliw.

Ogólne zasady postępowania podczas pożaru:

Z chwilą zauważenia oznak pożaru (dym, śwąd, płomienie, trzask spalanych materiałów), należy natychmiast:

1. Zaalarmować głosem wszystkie osoby zagrożone.
2. Powiadomić straż pożarną.
3. Użyć podręcznego sprzętu gaśniczego, by ugasić pożar.
4. Jeżeli pali się tłuszcz w naczyniu kuchennym – ugasić solą kuchenną lub nakryć szczelną pokrywką.
5. Nie gasić urządzeń elektrycznych wodą – wyłączyć zasilanie elektryczne.
6. Zbadać czy drzwi są ciepłe, jeżeli tak to użyć innych dróg do opuszczenia pomieszczenia,
7. Przy zadymieniu dróg ewakuacyjnych poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń.
8. Po opuszczeniu budynku skierować się na wyznaczone „miejsce zbiórki ewakuowanych” w celu sprawdzenia stanu osobowego.

8. SKAŻENIA CHEMICZNE

Jeżeli jest się świadkiem wypadku z udziałem niebezpiecznych środków chemicznych należy natychmiast powiadomić straż pożarną i policję. W zgłoszeniu należy podać miejsce zdarzenia i swoje dane.

Ponadto należy:

1. Opuścić rejon zagrożony, kierując się prostopadle do kierunku wiatru.
2. Chronić swoje drogi oddechowe, poprzez zrobienie prostego filtra ochronnego z dostępnych materiałów (np. zwilżonej w wodzie chusteczki, szalika, ręcznika itp.) i osłonić nim drogi oddechowe.
3. Jeśli przebywa się w samochodzie – zamknąć okna i starać się jak najszybciej opuścić strefę skażenia.
4. Stosować się ściśle do poleceń służb ratowniczych lub komunikatów przekazywanych przez lokalne środki przekazu – radio, TV, megafony.

Po pobycie w strefie skażonej należy:

1. Zdjąć ubranie, które uległo zanieczyszczeniu i zamienić je na czyste.
2. Dużą ilością wody przemyć oczy, usta, nos.
3. Wziąć prysznic.

W przypadku ryzyka przeniknięcia niebezpiecznych środków chemicznych do domu należy:

1. Włączyć radio lub telewizor na program lokalny i stosować się ściśle do poleceń wydanych przez lokalne władze.
2. Uszczelnić wszystkie otwory okienne, wentylacyjne, drzwi – oklejając je taśmą klejącą lub obkładając rulonami z mokrych ręczników lub prześcieradeł.
3. Oddychać przez maseczkę wykonaną z gazy, waty, ręcznika itp.
4. Pozostać w wewnętrznej części budynku przy zamkniętych drzwiach.

5. W przypadku, gdy istnieje niebezpieczeństwo skażenia chlorem, udać się na wyższe kondygnacje.
6. W przypadku amoniaku – kierować się do pomieszczeń położonych na niskich kondygnacjach.
7. Powiadomić o zagrożeniu najbliższe otoczenie.
8. Wyłączyć urządzenia elektryczne i gazowe z otwartym ogniem.
9. Nie jeść żywności i nie pić płynów, które mogły ulec skażeniu.

9. SKAŻENIA PROMIENIOTWÓRCZE

Zagrożenie radiologiczne może występować tam, gdzie materiały radioaktywne są używane, składowane lub transportowane. Ponadto może mieć miejsce w elektrowniach jądrowych, szpitalach, uniwersytetach, laboratoriach badawczych, w zakładach przemysłowych, na głównych drogach, liniach kolejowych oraz w stocznicach.

Materiały radioaktywne stanowią zagrożenie dla życia i zdrowia człowieka ze względu na szkodliwe oddziaływanie niektórych typów promieniowania na komórki ciała. Im dłużej dana osoba jest narażona na promieniowanie, tym większe jest zagrożenie. Można wyróżnić trzy czynniki, które minimalizują oddziaływanie promieniowania na ciało ludzkie: odległość, osłona oraz czas.

Odległość – im jest ona większa od źródła promieniowania – tym mniejszą dawkę promieniowania otrzymuje człowiek. W przypadku poważnych awarii jądrowych władze lokalne powinny wzywać do ewakuacji, aby oddalić się od źródła promieniowania.

Osłona – podobnie jak w przypadku odległości – im bardziej ciężkie i gęste materiały oddzielają człowieka od źródła promieniowania, tym lepiej. Podczas sytuacji kryzysowych związanych z zagrożeniem radiologicznym władze zalecają pozostawanie wewnątrz pomieszczeń. Czasami ściany domu stanowią wystarczające zabezpieczenie.

Czas – w większości przypadków natężenie promieniowania szybko maleje. Im mniej czasu człowiek przebywa w zasięgu promieniowania, tym mniejszą dawkę promieniowania pochłania.

Przed wystąpieniem zagrożenia radiacyjnego należy mieć przygotowane następujące rzeczy:

- latarkę z zapasowymi bateriami,
- przenośne radio bateryjne z zapasowymi bateriami,
- apteczkę i podręcznik pierwszej pomocy,
- alarmowy zapas żywności i wody,
- zapas worków do przechowywania żywności,
- otwieracz do konserw,
- solidne obuwie.

Należy być przygotowanym do ewakuacji lub schronienia się w swoim domu.

Podczas wystąpienia zagrożenia radiacyjnego należy:

1. Zachować spokój, gdyż wypadek może dotyczyć tylko terenu zakładu (elektrowni atomowej) i może nie spowodować żadnych zagrożeń zewnętrznych.
2. Uważnie i stale słuchać radia lub oglądać telewizję ogólnokrajową bądź lokalną. Podane komunikaty określą charakter wypadku, stopień zagrożenia oraz jego zasięg i szybkość rozprzestrzeniania się.

3. Należy bezwzględnie wykonywać zalecenia wynikające z komunikatów.

Po powrocie do miejsca schronienia z zewnątrz należy:

1. Wziąć prysznic, zmienić buty i odzież.
2. Schować do plastikowej torby rzeczy noszone na zewnątrz i szczelnie je zamknąć.

Po ogłoszeniu ewakuacji należy stosować się do zaleceń władz lub służb ratowniczych i:

1. Słuchać w radiu i telewizji komunikatów o drogach ewakuacji.
2. Słuchać w radiu lub telewizji informacji o tymczasowych schronach i sposobach postępowania.
3. Należy zabrać przygotowane na ewakuację rzeczy.

Po odwołaniu zagrożenia radiacyjnego należy:

1. Opuścić ukrycie i w razie najmniejszych podejrzeń o skażeniu poddać się zabiegom sanitarnym.
2. Unikać spożywania żywności z ogrodów będących w pobliżu strefy zagrożenia oraz mleka od krów i kóz, dopóki nie będą zbadane przez lokalny urząd sanitarny.

10. KATASTROFY KOLEJOWE

Katastrofy kolejowe występują coraz częściej. Olbrzymia ilość przewożonych pasażerów, wielkość i różnorodność niebezpiecznych ładunków (chemiczne, toksyczne, łatwopalne i inne) zwiększają skalę i rozmiar zagrożeń, które w równej mierze dotyczą pasażerów i mieszkańców miejscowości w pobliżu szlaków kolejowych.

Do podstawowych zasad postępowania należą:

1. Powiadomienie służb ratowniczych (Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Pogotowia Ratunkowego, PKP, SOK).
2. Udzielenie pomocy lżej poszkodowanym, gdy nie grozi to pożarem, wybuchem i gdy nie ma innych zagrożeń.
3. Stosowanie się do poleceń służb ratunkowych.
4. Niezbliżanie się do miejsca katastrofy, nieblokowanie dojazdu pojazdom specjalnym.
5. Gdy jest podejrzenie wycieku niebezpiecznej substancji, jak najszybsze oddalenie się.

11. KATASTROFY DROGOWE

Postępująca motoryzacja, ciągła rozbudowa sieci dróg i różnorodność przewożonych ładunków potęgują zagrożenia, które towarzyszą katastrofom i wypadkom drogowym. Powszechność motoryzacji nakłada obowiązek znajomości podstawowych zasad i czynności do wykonania w razie wystąpienia katastrofy drogowej lub wypadku.

Do podstawowych zasad i czynności należą:

1. Powiadomienie służb ratowniczych (Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Pogotowia Ratunkowego).
2. Udzielenie pomocy lżej poszkodowanym, gdy nie grozi to pożarem, wybuchem i gdy nie ma innych zagrożeń.
3. Stosowanie się do poleceń służb ratunkowych.
4. Niezbliżanie się do miejsca katastrofy, nieblokowanie dojazdu pojazdom specjalnym.

12. KATASTROFY BUDOWLANE

Katastrofa budowlana to niezamierzone, gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części, a także konstrukcyjnych elementów rusztowań, elementów urządzeń formujących, ścianek szczelnych i obudowy wykopów.

Katastrofy budowlane najczęściej powodowane są:

- wybuchami gazu,
- obsunięciem stropów lub nadwerżeniem elementów konstrukcyjnych budynków,
- tąpnięciami,
- błędami na etapie projektowania budowli,
- błędami w wykonawstwie budowli,
- nieodpowiednią eksploatacją budowli.

Podczas wystąpienia katastrofy budowlanej, opuszczając dom lub mieszkanie należy:

1. Wyłączyć instalację gazową, elektryczną, wodną.
2. Zabrać ze sobą dokument tożsamości, żywność, koce, odzież, pieniądze.
3. Sprawdzić czy dom opuścili wszyscy domownicy oraz sąsiedzi.
4. Zachować szczególną ostrożność podczas wychodzenia z budynku.

Gdy nie ma możliwości opuszczenia domu należy wywiesić w oknie białe prześcieradło lub obrus – będący znakiem dla ratowników.

Gdy jest się unieruchomionym (przysypanym) należy nawoływać pomocy, stukać w lekkie elementy metalowe - w ten sposób ułatwi się ratownikom lokalizację.

Po opuszczeniu budynku należy:

1. Powiadomić kierującego akcją ratowniczą o osobach z rodziny i sąsiadach, którzy zostali jeszcze w pomieszczeniach budynku, oraz o osobach, które aktualnie i na pewno przebywają poza domem (w pracy, szkole itp.).
2. Przekazać wszystkie pomocne informacje w akcji ratowniczej, służbom ratowniczym.
3. Nie przeszkadzać w pracy ratownikom.
4. Nie wracać na miejsce katastrofy, ani nie wchodzić do uszkodzonego wypadkiem budynku bez zezwolenia odpowiednich służb.

13. TERRORYZM I BIOTERRORYZM

Zagrożenia terrorystyczne i bioterrorystyczne stały się obecnie w naszym kraju bardzo prawdopodobne. Dlatego też każdy powinien znać okoliczności mogące wskazywać na planowany atak terrorystyczny.

Zasady jak należy postępować w takim przypadku:

1. Należy zwracać uwagę na wszelkie podejrzane pakunki, paczki, torby, itp.
2. W razie zauważenia podejrzanego pakunku nie należy go ruszać i jak najszybciej powiadomić policję.
3. W przypadku otrzymania przesyłki niewiadomego pochodzenia (brak adresu nadawcy, nadawca zupełnie nieznany) lub, gdy przesyłka wygląda podejrzanie nie należy jej otwierać.
4. Przesyłkę należy umieścić w grubym plastikowym worku i szczelnie zamknąć.
5. Powiadomić policję lub straż pożarną.
6. Gdy przesyłka została otwarta, a znajduje się w niej podejrzana zawartość w postaci proszku, pyłu, galarety, piany itp., należy pozostawić zawartość w

miejscu otwarcia, zamknąć okna, wyłączyć wentylację i klimatyzację, bardzo dokładnie umyć ręce.

7. O przesyłce bezzwłocznie powiadomić policję lub straż pożarną.
8. W przypadku otrzymania informacji o planowanym ataku terrorystycznym, niezwłocznie powiadomić policję.

V. Zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej

EUROPEAN
RESUSCITATION
COUNCIL

Podstawowe Zabiegi Resuscytacyjne i Automatyczna Defibrylacja Zewnętrzna

Oceń stan świadomości

Delikatnie potrząśnij
Głośno zapytaj: "Czy wszystko w porządku?"

Jeżeli nie reaguje

Udrożnij drogi oddechowe i sprawdź oddech

Jeżeli brak oddechu lub nie oddycha prawidłowo

Jeżeli oddycha prawidłowo

Zadzwoń 112 lub 999, znajdź i przynieś AED

Natychmiast rozpocznij RKO

Położ ręce na środku klatki piersiowej
Wykonaj 30 uciśnień klatki piersiowej:

- Uciskaj mocno na głębokość 5 cm i z częstością 100/min
- Przyłóż szczelnie usta wokół ust poszkodowanego
- Wdmuchuj powietrze jednostajnie, aż klatka piersiowa się uniesie
- Wykonaj następny oddech, gdy klatka piersiowa opadnie
- Kontynuuj RKO

RKO 30:2

Ułóż w pozycji bezpiecznej

- Zadzwoń 112 lub 999
- Regularnie ocenij oddech

Włącz AED i naklej elektrody

Bezzwłocznie wykonuj polecenia defibrylatora
Przyklej jedną elektrodę pod lewą pachą
Przyklej drugą elektrodę pod prawym obojczykiem, obok mostka
Jeżeli jest więcej niż jeden ratownik, nie przerywaj RKO

Odsuń się i wykonaj defibrylację

Nikt nie może dotykać pacjenta
- w trakcie analizy rytmu
- w trakcie defibrylacji

Jeżeli poszkodowany zaczyna reagować: porusza się, otwiera oczy, oddycha prawidłowo, przerwij RKO
Jeżeli wciąż jest nieprzytomny ułóż w pozycji bezpiecznej*.